

M. VAN
MUSEUM
LEUVEN

PERSDOSSIER

Leuven, 7 december 2017

EDGARD TYTGAT

Herinnering aan een geliefd venster

08.12.17 >< 08.04.18

Inleiding

Herinnering aan een geliefd venster is de titel van een klein houtsnijwerkje, waarin Edgard Tytgat het beeld van zijn nooit geboren dochter schetst. Datzelfde venster was ook een geliefd motief van de kunstenaar. Hij toont zaken, zonder te oordelen, en nodigt je uit om door zijn bitterzoete bril naar de werkelijkheid te kijken. Om het met zijn woorden te zeggen: “*Ik houd van ramen. Als het raam openstaat terwijl ik aan het werken ben, voel ik een heel ander leven van buiten tot bij mij komen. Het is van daaruit, vanaf het raam op de verdieping, dat ik heb geprobeerd de indrukken weer te geven die me overvielen. Je ziet al het bekoorlijke dat het raam mij geboden heeft. Het is door het raam dat ik heb leren houden van licht, kermissen, kinderen en alles wat voor drukte zorgt.*”

Deze tentoonstelling (re)construeert een nieuw verhaal rond Edgard Tytgat. Het startpunt hiervoor was de mysterieuze oeuvecatalogus die de kunstenaar aan het einde van zijn leven met Albert Dasnoy samenstelde, vol met piepkleine zwart-witfoto's. Hierin doken steeds opnieuw kinderen, jonge vrouwen, nonnen, paters, muzikanten, foorkramers, kermissen, het circus, Griekse sagen of Bijbelse verhalen op. Allemaal onderwerpen, titels en personages die niet meteen te ontwarren waren. Curator Gust Van den Berghe: “*Tytgat schilderde weinig natuurbeelden, omdat hij vanuit een ongetemde natuur mensen wist te schilderen. Bovendien blonk hij uit in het schilderen van een sprookje zonder plot. Wie veel werken samen ziet, ontdekt snel stukken plattegrond van een groter, onzichtbaar verhaal. Zoals gezegd plotloos, maar met té veel raakvlakken om toevallig te zijn.*”

Curator Peter Carpreau: “*Die complexe en geraffineerde werkwijze maakt Tytgats inhoudelijke nalatenschap immens groot. Je moet in zijn werken duiken, zijn wereld betreden om hem te leren kennen. Zo brengt hij voor het eerst alle visuele verteltechnieken sinds de middeleeuwen terug naar de schilderkunst.*” Net dat maakt Tytgat uitzonderlijk en zet deze tentoonstelling in de verf. Zo is de tentoonstelling opgebouwd rond zes thema's: *Uitnodiging tot het paradijs, Val van de paardjesmolen, Bladzijde uit een droomnacht, De laatste pop, Les règles du jeu en Verloren venster.*

Curatoren: Peter Carpreau en Gust Van den Berghe

Edgard Tytgat (1879-1957)

Op 28 april 1879 kwam Edgard Tytgat ter wereld. Kort daarna verhuizen zijn ouders van Brussel naar Brugge. Zijn kindertijd wordt getekend door een val van een kernismolen, waarvan hij maar moeizaam herstelt. In 1888 keert de familie terug naar Brussel, de stad waar hij tot zijn dood zal blijven wonen. Daar gaat hij als veertienjarige in de leer bij een horlogemaker en daarna in het lithografisch atelier van zijn vader. Vanaf 1897 volgt hij avondles aan de Academie voor Schone Kunsten in Brussel, zet hij zijn eerste stappen in de kunstwereld en wordt hij goede vrienden met kunstenaar Rik Wouters.

Rik Wouters, *Tytgat aan tafel*, ongedateerd ©Museum Plantin-Moretus (collectie Prentenkabinet), Antwerpen - UNESCO

In 1912 neemt hij deel aan de openingstentoonstelling van Galerie Georges Giroux, die later uitgroeit tot een van de meest toonaangevende Brusselse galerijen. In mei 1914 stapt hij in het huwelijksbootje met Maria De Mesmaeker, Maria mon coeur zoals Edgard haar noemt. Zij is zijn grote muze en komt vaak voor in zijn werken als model. Wanneer de Eerste Wereldoorlog uitbreekt, verblijven ze tijdelijk in Engeland. Daar verdiept Tytgat zich in de techniek van het houtsnijden en krijgt hij zijn eerste solo-expositie in de Londense Gallery Twenty-One. Daarna trekt het koppel terug naar België en vestigen ze zich voorgoed in de Terkamerenstraat in Sint-Lambrechts-Woluwe.

Tytgat bij het schilderij 'Enkele beelden uit het leven van een kunstenaar' en Tytgat en zijn echtgenote Maria in het atelier van de kunstenaar
Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België

Begin 20ste eeuw zet Tytgat dus zijn eerste stappen in de kunstwereld. Op dat moment is Sint-Martens-Latem de Belgische kunstscène waar zowel een impressionistisch-symbolistische als een expressionistisch-surrealistische groep inspiratie vinden. In diezelfde periode breken internationaal het symbolisme van Paul Gauguin, het constructivisme, het kubisme (Pablo Picasso) en de abstracte kunst door. Binnen dit tijdsgewricht beweegt Edgard Tytgat zich. Zijn kunst is niet direct in een bepaald -isme onder te brengen. Toch is zijn stijl duidelijk en herkenbaar. Hij schildert bijna vijfhonderd doeken en vervaardigt duizenden aquarellen, houtsneden, etsen en tekeningen waarmee hij voornamelijk in België bekend werd.

De tentoonstelling

De Brusselse kunstenaar Edgard Tytgat (1879-1957) was schilder, schrijver en graveur maar boven alles een fantastische verhalenverteller. Met een onwaarschijnlijk gevoel voor detail observeerde hij het dagelijkse leven of putte hij inspiratie uit de mythologie of kunstgeschiedenis. Op doek vertaalde hij dit naar complexe beelden, waarin fantasie, absurditeit en humor op een ontwapenende manier verweven zijn. Dat maakt zijn stijl ook zo uniek binnen de Belgische schilderkunst. Hij trekt alle visuele registers open en is niet onder één noemer te vatten. Typisch voor die Tytgatiaanse wereld zijn de eenvoudige lijnen, het vreemde perspectief en de gedempte, vereenvoudigde kleuren. De tentoonstelling is opgebouwd volgens zes thema's, waarin de rijkdom aan verhaallijnen aan bod komt.

1. Uitnodiging tot het paradijs

Edgard Tytgat, *Inspiratie*, 1926 © Antwerpen, The Phoebus Foundation

Zijn eigen leven was zijn grootste inspiratiebron. Dat maakt zijn oeuvre ook sterk biografisch. Alle thema's werden geschilderd vanuit zijn eigen huis. Met scènes en personages uit zijn eigen leven. Zoals zijn echtgenote, Maria Tytgat. Het schilderij *Inspiratie* toont de kunstenaar in

een lege kamer voor een leeg doek. Met zijn penseel en palet in de hand wacht hij op inspiratie. Zijn muze zweeft naar binnen door het raam, vergezeld door twee engeltjes. Het doek typeert zijn relatie met Maria die zijn muze en volgens sommigen ook zijn moederfiguur was.

Edgard Tytgat, *Uitnodiging tot het paradijs*, 1922, , dit schilderij is eigendom van de Vlaamse Overheid, in langdurig bruikleen aan het MSK Gent ©www.lukasweb.be - Arts in Flanders vzw, foto Hugo Maertens

Tytgat grijpt in '*Uitnodiging tot het paradijs*' terug naar het klassieke middeleeuwse thema van het besloten hof. Vanuit zijn besloten tuin bestudeert hij de wereld rondom hem en maakt er een persoonlijk verhaal van. De Sinterklaas, de boot met vrouwen, de spelende kinderen... Ze roepen meer vragen op dan het schilderij antwoorden geeft. Sommige van die motieven keren ook terug in andere schilderijen. Zo integreerde Tytgat betekenissen en dubbele lagen die pas tevoorschijn komen als je zijn werk in alle volledigheid bekijkt.

Edgard Tytgat schilderde niet alleen. Hij schreef ook graag en illustreerde zijn eigen biografie. In het 22 pagina's tellende '*La vie d'artiste*' blikt hij terug op zijn jeugd, in woord en beeld. Zo zie je hem aan de slag in het lithografisch atelier van zijn vader en hoe hij het huis verlaat met één schilderij, zijn schildersezels en koffer onder zijn arm. Alle fragmenten uit deze biografie zie je ook terugkomen in het schilderij *Enkele beelden uit het leven van de kunstenaar*.

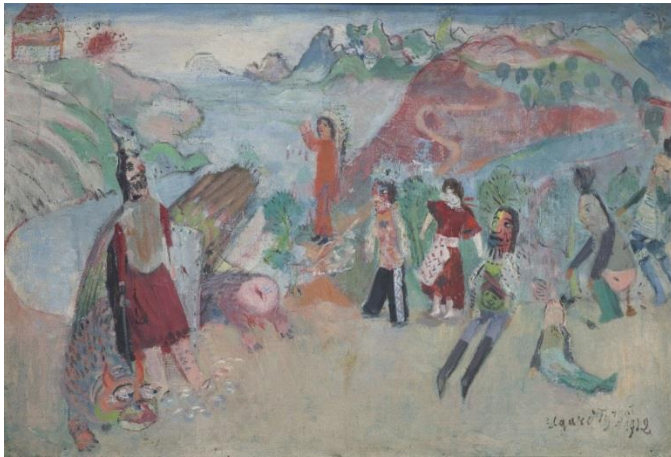

Edgard Tytgat, *Enkele beelden uit het leven van de kunstenaar*, 1946

2. Val van de paardenmolen

Muzikale optredens, foorkramers, kermissen, het circus en een paardenmolen. Het zijn thema's die een belangrijke plek innemen in Tytgats oeuvre. Ze lijken vrolijk, onschuldig en zwierig. Die voorliefde voor variété zorgde ervoor dat Tytgat onterecht de geschiedenis in ging als naïeve volksschilder. Een beeld dat curator Peter Carpreau bij deze graag rechtzet: *“Het lijkt alsof niemand ooit verder keek dan deze thema’s, omdat die het makkelijkst in een vakje onder te brengen waren. De bittere bijmaak en de dubbele bodems ontdek je pas door al zijn werken samen te brengen en te bekijken als een web van betekenissen. Die veelzijdige kant van de kunstenaar accentueren we in deze tentoonstelling.”*

Als kleine jongen viel Tytgat van een paardenmolen. Het was het begin van een lange lijdensweg die hij bijna niet overleefde. Zo groeide de paardenmolen uit tot een belangrijke protagonist in zijn oeuvre. Het is een thema waar fantasieën, dromen, de onschuldige wens om op een paard te zitten en de confrontatie met doodsangst en pijn samenkomen.

Links: *Fantasie, Marionetten en Landschap*, 1912 – Rechts: *Jong meisje in een glazen doodskist*, 1932 © Peter Cox

De meeste van Tytgats circus-en kermistaferelen zijn erg bevolkt. Alle mensen samen lijken een onschuldig harmonisch geheel. Wie goed kijkt, ziet Tytgat als toerist in zijn eigen werk terugkomen. Je ziet hem op wandel, noterend in een boekje of gluren op de tribune. Deze werken gaan dus meer over Tytgats kijken dan over een circusnummer of violist. Het gaat over kijken en bekeken worden.

Edgard Tytgat, *Mozart en de bohemers*, 1943 © Belfius Art Collection

'*Mozart en de bohemers*' is ook zo'n sterk autobiografisch werk. Tytgat beschrijft een memorabele uitstap als kind naar zijn flamboyante grootoom. Die kleepte zich als oubollige Franse edelman. Tijdens die namiddag speelde de oom stukken van Mozart op zijn klavecimbel. Tytgat kon nadien nooit meer naar Mozart luisteren zonder terug te denken aan die dag. De bohemers zijn hier vreemde elementen die het dagdagelijkse doorbreken en zo een nieuwe wereld openen.

3. Bladzijde uit een droomnacht

Tytgat bespeelt klassiekers als Griekse mythes, bijbelse scènes of oosterse vertellingen en maakt er een eigen universum van. Het zijn de meest heldere werken die hij maakte, omdat hij zelf niet in het beeld verschijnt. Hier is hij een pure verhalenverteller zonder autobiografische trekjes. Hij brengt alle narratieve structuren sinds de middeleeuwen terug naar de schilderkunst.

Links: Edgard Tytgat, Edgard Tytgat, Voorspel van een geboorte, 1932 © Antwerpen, The Phoebus Foundation
Rechts: De tragische grijsaards, 1924, privécollectie © Dominique Provost

In het schilderij 'Voorspel van een geboorte' past Tytgat het monoscenisch narratief toe. Er wordt één scène afgebeeld, die zich op één plek en op één moment in de tijd afspeelt: de vlucht van Maria en Jozef uit Egypte. Maar een letterlijke weergave hoef je niet te verwachten. Jozef heeft een paraplu in zijn handen en Maria ziet eruit als een boerin. De titel suggereert de rest. Het is Jozef die de zwangere Maria op een ezel begeleidt en met zijn arm haar zwangere buik beschermt. Tijdens die vlucht wordt Jezus geboren.

Edgard Tytgat, *Bladzijde uit een droomnacht van een novice en van haar twee dienstmeiden*, 1954

Ook mythes zijn een inspiratiebron, zoals het verhaal van Iphigeneia. In het schilderij '*Bladzijde uit een droomnacht van een novice en haar twee dienstmeiden*' past Tytgat een andere verteltechniek toe, namelijk het continu narratief. Op één doek zie je verschillende scènes. Zo volg je een novice en haar dienstmeiden die aan wal komen met een bootje. Wat volgt is eerder een nachtmerrie dan een droomnacht. De vrouwen worden uitgekleed en achteraan terechtgesteld. Deze techniek werd vaak gebruikt in de middeleeuwen, maar raakte op de achtergrond vanaf de renaissance. Toen moest de schilderkunst een realistische blik geven op de wereld. Het is net die rationele aanpak die niet bij Tytgat past. Hij kiest voor een eeuwenoude beeldstrategie en past die toe op een scène die aan zijn fantasie ontsproot.

4. De laatste pop

Jonge poserende meisjes of modellen waren Tytgats favoriete thema. Ze staan vaak symbool voor de voorbijgaande jeugd, maar die ontmantelt hij maar al te graag. Met de handen in de schoot poseren ze eigenlijk niet, maar wachten ze tot hun schilder eraan begint. Bovendien verweeft hij eindeloos veel referenties in zijn werk en stuurt hij de betekenis op verschillende manieren. Zo gebruikt hij suggestieve titels om het verhaal te sturen. Zo is het schilderij *De laatste pop* duidelijk een kinderportret, al laat de titel vermoeden dat het meisje op het punt staat volwassen te worden.

Links: Edgard Tytgat, *De laatste pop*, 1923, Rechts: *Meisje op mansarde*, 1950

Een andere techniek is het gebruik van een beeld in een beeld. In het schilderij *Euphrasie poseert voor de eerste maal* zie je niet alleen een jong meisje dat naakt op bed ligt. Rechts van haar zie je aan de muur het schilderij 'voorspel van een geboorte' hangen. Het werk is een schilderij van Tytgat dat hij in 1940 schilderde. Hiermee wordt de eerste keer poseren voor Euphrasie al een pak minder onschuldig. Bovendien voegt hij nog een extra methode toe door te verwijzen naar een bekend kunstwerk. Zo doet de houding van Euphrasie denken aan beroemde naaktportretten, zoals de Olympia van Manet of de *Venus van Urbino* van Titiaan. En die verwijzing ontnemt meteen al haar onschuld, aangezien beide kunstenaars met prostituees als modellen werkte.

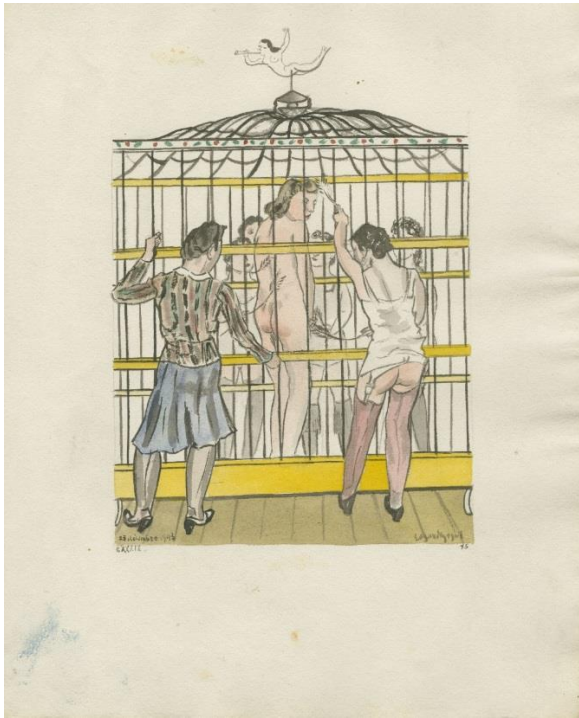

Edgard Tytgat, *Euphrasie poseert voor de eerste maal*, 1941

Cineast en co-curator Gust Van den Berghe plaatst Tytgat hier naast de hedendaagse Zweedse cineast Roy Andersson (1943). Net als Tytgat laat Andersson zich niet onder één bepaalde stijl of genre klasseren. De werelden die beide kunstenaars creëren, sluiten haast naadloos bij elkaar aan. Zoals Tytgat plaatst Andersson de mens centraal in absurde beelden. Sadistische scènes worden doorspekt met een donker gevoel voor humor. Ook voor Andersson zijn de klassieke schilderkunst en mythen en sagen een onuitputtelijke inspiratiebron.

5. Les règles du jeu

Huit dames et un monastère is om meerdere redenen Tytgats sleutelwerk. Tijdens de Tweede Wereldoorlog maakte hij een reeks van pikante verhalen, waarin vrouwen uit zijn jeugd een hoofdrol spelen. Twee priesters spelen een erotisch kaartspel, waarbij de acht vrouwen de inzet zijn. Elk van hen neemt de identiteit van een speelkaart aan. Het spel beslist over hun lot en dat leidt tot heel wat erotische fantasmen en hallucinaties. Deze onuitgegeven reeks van aquarellen bestaat uit vijf boeken, meer dan vijfhonderd pagina's en werd geschilderd over een periode van vijf jaar. Eigenaardig genoeg is net dit het minst bekende werk van Tytgat, de sleutel tot zijn oeuvre. Door het lezen van dit boek krijgen tal van personages en scènes uit andere schilderijen plots een nieuwe betekenis.

Edgard Tytgat, *Huit dames et un monastère* (1941-1947)

Edgard Tytgat, *De acht dames*, 1940 ©Collectie Gemeentemuseum Den Haag

6. Verloren venster

Naar het einde van zijn leven toe komen thema's vaker terug, maar dan in donkerdere kleuren of met een wredere penseelstreek. Het lijkt alsof de kunstenaar terugkijkt op zijn leven als een donker slotakkoord. Het is een bitterzoete nostalgie. Hij zet zichzelf letterlijk terug in het beeld en breekt het dan op in verschillende delen.

De filmische kwaliteiten van Tytgat komen mooi naar voren in 'Voorspel van een gebroken liefde'. Hij bouwt zijn verhaal op met een synoptisch narratief. Zo is het beeld verdeeld in twee helften. Een romantisch en een luguber tafereel. Links zie je een operatiekwartier waar het been van een vrouw wordt afgezet. Een jonge man kijkt met afgrijzen toe. Diezelfde man komt ook rechts in beeld terug. Daar houdt hij liefdevol het hoofd van de slapende vrouw vast. Of het om dezelfde vrouw gaat, kunnen we alleen maar raden.

Links: Edgard Tytgat, *Voorspel van een gebroken liefde*, 1928 – Rechts: *Gevolg van een onderbroken wandeling*, 1939

Tijdens een fietstocht op donderdag 25 augustus 1938 werd de kunstenaar onwel door een blindedarmonsteking. De operatie die volgde werd de inspiratie voor het schilderij 'Gevolg van een onderbroken wandeling'. Tytgat ligt op de operatietafel. De fiets aan de muur verwijst naar de fietstocht, de kalender en de klok geven exact aan wanneer de operatie plaatsvond. Terwijl hij op de operatietafel ligt, flitst een dag en een leven aan de schilder voorbij. Als sluitstuk zien we Tytgat in zijn wassenbeeldenmuseum, in het midden van een carrousel en van alle verhalen die hij heeft verteld. Terwijl de eenbenige suppoost slaapt, probeert de schilder in stilte zijn eigen wereld te ontvluchten. De vroegere vrolijkheid en luchtigheid hebben plaats gemaakt voor sombere verhalen. Het beeld van Tytgat als naïeve volkskunstenaar wordt hier definitief ontkracht.

Edgard Tytgat, *Tytgat en de wassenbeelden*, 1927

Lijst met werken

BELANGRIJK: algemene vermelding bij ieder werk: © SABAM Belgium 2017

1. Uitnodiging tot het paradijs

1. Rik Wouters, *Tytgat aan tafel*, ongedateerd, pen en Oost-Indische inkt op papier, 29,5 x 39,7 cm, Museum Plantin-Moretus (collectie Prentenkabinet), Antwerpen - UNESCO Werelderfgoed, inv. PK.MT.08407
©Museum Plantin-Moretus (collectie Prentenkabinet), Antwerpen - UNESCO Werelderfgoed
2. Edgard Tytgat, *Schommelpaardje*, 1908, aquarel op papier, 13,5 x 16 cm, privécollectie
©Cedric Verhelst
3. Edgard Tytgat, *Herinneringen aan de kindertijd en jeugd*, 1950, papier, 22,5 x 13 x 6 cm, privécollectie
©M-Museum Leuven
4. Edgard Tytgat, *Enkele beelden uit het leven van de kunstenaar*, 1946, olieverf op doek, 116 x 89 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
5. Edgard Tytgat, *Herinneringen aan de kindertijd en jeugd*, 1956, papier, 30 x 43 cm (dubbele pagina), privécollectie
©M-Museum Leuven
6. Edgard Tytgat, *Uitnodiging tot het paradijs*, 1922, olieverf op doek, 114 x 150,4 cm, dit schilderij is eigendom van de Vlaamse Overheid, in langdurig bruikleen aan het MSK Gent, inv. 2000-A
Museum voor Schone Kunsten, Gent ©www.lukasweb.be - Arts in Flanders vzw, foto Hugo Maertens
7. Edgard Tytgat, *De blinde en de lente*, 1924, olieverf op doek, 66 x 82 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
8. Edgard Tytgat, *Inspiratie*, 1926, olieverf op doek, 81 x 100 cm, The Phoebus Foundation, Antwerpen
©Antwerpen, The Phoebus Foundation
9. Edgard Tytgat, *Voorstelling van model*, 1923, olieverf op doek, 46 x 55 cm, The Phoebus Foundation, Antwerpen
©Antwerpen, The Phoebus Foundation
10. Edgard Tytgat, *Bewegend beeld*, 1955, olieverf op doek, 73 x 92 cm, Brussels Hoofdstedelijk Parlement
© Dieter Daemen

11. Edgard Tytgat, *Het model*, 1916, olieverf op doek, 77 x 64 cm, Belfius Art Collection, Brussel, inv. 1032
©Belfius Art Collection
12. Edgard Tytgat, *Ontbijt van Maria*, 1947, olieverf op doek, 65 x 81 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
13. Edgard Tytgat, *Ministrieel bezoek*, 1934, olieverf op doek, 73 x 92 cm, privécollectie
©Peter Cox
14. Edgard Tytgat, *De bezoekerster*, 1940, olieverf op doek, 73 x 92 cm, Museum Dhondt-Dhaenens, Deurle, inv. 000137
©Guy Braeckman
15. Edgard Tytgat, *Sneeuweffect te Woluwe*, 1945, olieverf op doek, 71 x 58 cm, privécollectie
©Cedric Verhelst
16. Edgard Tytgat, *Heldere uren*, 1926, olieverf op doek, 81 x 100 cm, privécollectie

2. Val van de paardenmolen

17. Edgard Tytgat, *Een circusnummer*, 1930, olieverf op doek, 89,5 x 116 cm, Musée des Beaux-Arts de la Boverie, Liège, inv. AM 24/47
©Luik, Musée des Beaux-Arts/La Boverie
18. Edgard Tytgat, *De vioolspeler*, 1929, olieverf op doek, 101 x 82 cm, Mu.ZEE Oostende, inv. SM000019
©Mu.ZEE, Oostende, foto Guy Braeckman
19. Edgard Tytgat, *De kermistent*, 1923, wandtapijt, 150 x 174 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
20. Edgard Tytgat, *Het circus van Charlie Chaplin*, 1953, aquarel op papier, 50,5 x 36,5 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
21. Edgard Tytgat, *Fantasie, Marionetten en Landschap*, 1912, olieverf op doek, 39,5 x 60 cm, privécollectie
©Cedric Verhelst
22. Edgard Tytgat, *Mozart en de bohemers*, 1943, olieverf op doek, 74 x 92 cm, Belfius Art Collection, Brussel, inv. 10598
©Belfius Art Collection
23. Edgard Tytgat, *De dichter vindt zijn muse terug*, 1956, olieverf op doek, 88 x 115 cm, privécollectie
©Dieter Daemen

24. Edgard Tytgat, *Jong meisje in een glazen doodskist*, 1932, olieverf op doek, 60 x 73 cm, privécollectie
©Peter Cox
25. Edgard Tytgat, *Herinnering aan vroegere tijden*, 1927, olieverf op doek, 60 x 73 cm, privécollectie

3. Bladzijde uit een droomnacht

26. Edgard Tytgat, *Laatste dag van het paradijs*, 1948, olieverf op doek, 53 x 64,5 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
27. Edgard Tytgat, *Adam en Eva in Cadzand*, 1929, olieverf op doek, 50 x 73 cm, Museum van Elsene-Brussel, inv. CC 1305
©Museum van Elsene-Brussel, foto Mixed Media
28. Edgard Tytgat, *De tragische grijsaards*, 1924, olieverf op doek, 80 x 100 cm, privécollectie
©Dominique Provost
29. Edgard Tytgat, *Voorspel van een geboorte*, 1932, olieverf op doek, 81 x 100 cm, The Phoebus Foundation, Antwerpen
©Antwerpen, The Phoebus Foundation
30. Edgard Tytgat, *De uitwijking van het land van Rubens*, 1925, olieverf op doek, 82 x 100 cm, privécollectie
©Steven Decroos
31. Edgard Tytgat, *Jozef door zijn broeders verkocht*, 1931, olieverf op doek, 72 x 86 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
32. Edgard Tytgat, *Offer van Iphigeneia*, 1929, olieverf op doek, 89 x 115 cm, Stedelijk Museum Amsterdam, inv. A 588
©Collectie Stedelijk Museum Amsterdam
33. Edgard Tytgat, *De verovering van Troje*, 1950, olieverf op doek, 97 x 130 cm, Mu.ZEE Oostende, inv. K000387
©Mu.ZEE, Oostende, foto Guy Braeckman
34. Edgard Tytgat, *Bladzijde uit een droomnacht van een novice en van haar twee dienstmeiden*, 1954, olieverf op doek, 90 x 115 cm, Mu.ZEE Oostende, langdurige bruikleen particuliere collectie, inv. B000021
© Mu.ZEE, Oostende, foto Steven Decroos
35. Edgard Tytgat, *Als slachtoffer verlaat zij de wereld, gelovend hierdoor de smarten van haar naasten te lenigen*, 1952, lavis op papier, 50 x 68 cm, privécollectie
©Dieter Daemen

36. Edgard Tytgat, *Het laatste ogenblik van Margareta*, 1938, olieverf op doek, 81 x 65 cm, privécollectie
©Peter Cox
37. Edgard Tytgat, *Oosterse vertelling*, 1927, olieverf op doek, 89,3 x 116,3 cm, Groeningemuseum, Musea Brugge, inv. 1985.GRO0034.I
Musea Brugge ©www.lukasweb.be - Arts in Flanders vzw, foto Hugo Maertens
38. Edgard Tytgat, *Vaarwel van Antoon aan Zenobie*, 1926, olieverf op doek, 89 x 116 cm, Mu.ZEE Oostende, inv. K000389
©Mu.ZEE, Oostende, foto Guy Braeckman
39. Edgard Tytgat, *Er waren eens vier scheepjes (1)*, 1912, tempera, 80 x 127 cm, The Phoebus Foundation, Antwerpen
©Antwerpen, The Phoebus Foundation
40. Edgard Tytgat, *Er waren eens vier scheepjes (2)*, 1912, tempera, 80 x 127 cm, The Phoebus Foundation, Antwerpen
©Antwerpen, The Phoebus Foundation
41. Edgard Tytgat, *Zoals u wil*, 1944, aquarel op papier, 56 x 74 cm, privécollectie
©Cedric Verhelst

4. De laatste pop

42. Edgard Tytgat, *De laatste pop*, 1923, olieverf op doek, 65 x 49,2 cm, Museum voor Schone Kunsten, Gent, inv. 1957-O
Museum voor Schone Kunsten, Gent ©www.lukasweb.be - Arts in Flanders vzw, foto Dominique Provost
43. Edgard Tytgat, *Kind en vogel*, 1923, olieverf op doek, 66 x 51 cm, privécollectie
©Dennis Veldman
44. Edgard Tytgat, *De mooie Poolse*, 1937, olieverf op doek, 92 x 73 cm, M – Museum Leuven, inv. S/2/T
M-Museum Leuven ©www.lukasweb.be - Arts in Flanders vzw, foto Dominique Provost
45. Edgard Tytgat, *Bloemtuil*, 1920, olieverf op doek, 44,3 x 37,7 cm, Musée de Grenoble, inv. MG 2540
©Ville de Grenoble/ Musée de Grenoble – J.L. Lacroix
46. Edgard Tytgat, *De eerste liefde van Rebecca*, 1931, olieverf op doek, 73,5 x 60,4 cm, Emanuel Hoffmann Foundation, in permanente bruikleen aan de Öffentliche Kunstsammlung Basel, inv. H 1953.10
©Bisig & Bayer, Basel
47. Edgard Tytgat, *Jong meisje op de zolderkamer*, 1928, olieverf op doek, 92 x 70 cm, privécollectie
©Peter Cox

48. Edgard Tytgat, *Meisje op mansarde*, 1950, olieverf op doek, 98 x 80 cm, privécollectie
©Cedric Verhelst
49. Edgard Tytgat, *De droom*, 1942, olieverf op doek, 61 x 75 cm, privécollectie
©Peter Cox
50. Edgard Tytgat, *Meisje met vogel*, 1942, aquarel op papier, 25,5 x 32 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
51. Edgard Tytgat, *Het mirakel van de Heilige Dominicus*, 1942, olieverf op doek, 60 x 73 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
52. Edgard Tytgat, *De spreekkamer*, 1932, olieverf op doek, 65 x 81 cm, Mu.ZEE Oostende, inv. K000388
© Mu.ZEE, Oostende, foto Steven Decroos
53. Edgard Tytgat, *Euphrasie poseert voor de eerste maal*, 1941, olieverf op doek, 97 x 130 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
54. Edgard Tytgat, *Begeerte en wroeging*, 1941, olieverf op doek, 81 x 100 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
55. Edgard Tytgat, *Overspelige vrouw*, 1949, olieverf op doek, 73 x 92 cm, privécollectie
©Dieter Daemen

5. De regels van het spel

56. Edgard Tytgat, *De slaap van de vrouwen doet de mannen dromen*, 1937, wandtapijt, 150 x 192 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
57. Edgard Tytgat, *De nieuwe kostgangster*, 1934, olieverf op doek, 73,5 x 92 cm, The Phoebus Foundation, Antwerpen
©Antwerpen, The Phoebus Foundation
58. Edgard Tytgat, *Intrede van de dames*, 1938, lavis, 30 x 40,5 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
59. Edgard Tytgat, *Het op zwier gaan van de drie heren*, 1938, aquarel op papier, 34 x 43 cm (centrale paneel), 34 x 19 cm (zijpanelen), The Phoebus Foundation, Antwerpen
©Antwerpen, The Phoebus Foundation
60. Edgard Tytgat, *Heimelijke liefde*, 1938, olieverf op doek, 90 x 116,5 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
61. Edgard Tytgat, *Als mijnheer de echtgenoot gaat jagen...*, 1953, olieverf op doek, 81 x 100 cm, The Phoebus Foundation, Antwerpen
©Antwerpen, The Phoebus Foundation

62. Edgard Tytgat, *Kloostercel*, 1941, olieverf op doek, 73 x 92,5 cm, Groeningemuseum, Musea Brugge, inv. 0000.GRO1595.I
Musea Brugge ©www.lukasweb.be – Art in Flanders vzw
63. Edgard Tytgat, *Huit dames et un monastère* (verhaal/prentenreeks bestaande uit 5 delen), 1941-1947, aquarel op papier, 31 x 25,4 cm, privécollectie
©M-Museum Leuven
64. Edgard Tytgat, *De acht dames*, 1940, olieverf op doek, 89 x 116 cm, Collectie Gemeentemuseum Den Haag, inv. SCH-1949-0001
©Collectie Gemeentemuseum Den Haag

6. Verloren venster

65. Edgard Tytgat, *Zoals u wil*, 1949, aquarel op papier, 52 x 70 cm, Donation Boyadjian – Musée L, Musée universitaire de Louvain, inv. BO25
©J.-P. Bougnet – Musée L
66. Edgard Tytgat, *Gevolg van een onderbroken wandeling*, 1939, olieverf op doek, 81,3 x 100,5 cm, Groeningemuseum, Musea Brugge, inv. 1985.GRO0037.I
Musea Brugge ©www.lukasweb.be – Art in Flanders vzw
67. Edgard Tytgat, *Het onverwachte van het gevolg van een wandeling*, 1937, olieverf op doek, 73 x 92 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
68. Edgard Tytgat, *Voorspel van een gebroken liefde*, 1928, olieverf op doek, 89 x 116 cm, Musée communal de Woluwe-Saint-Lambert
©Musée de Woluwe-Saint-Lambert - Centre Albert Marinus, foto Renaud Schrobiltgen
69. Edgard Tytgat, *Tandarts*, 1930, olieverf op doek, 65 x 81 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
70. Edgard Tytgat, *Voorspel van een castratie*, 1927, olieverf op doek, 70 x 92 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
71. Edgard Tytgat, *Boom van goed en kwaad*, 1946, olieverf op doek, 89 x 116 cm, privécollectie
©Dieter Daemen
72. Edgard Tytgat, *Rustige provinciebestemming*, 1929, olieverf op doek, 115,4 x 88,5 cm, Donation Boyadjian – Musée L, Musée universitaire de Louvain, inv. BO2
©J.-P. Bougnet – Musée L
73. Edgard Tytgat, *Tytgat en de wassenbeelden*, 1927, olieverf op doek, 81,5 x 105 cm, Musée de Grenoble, inv. MG 2539
©Ville de Grenoble/ Musée de Grenoble – J.L. Lacroix

PRAKTISCHE INFO

Curatoren: Peter Carpreau en Gust Van den Berghe

Tentoonstellingscatalogus 'Herinnering aan een geliefd venster', uitgegeven door Ludion, te verkrijgen in de M-shop voor 29,90 euro.

PERSCONTACT

Veerle Ausloos | Persverantwoordelijke M-Museum Leuven

T + 32 (0)16 27 29 38 | M +32 499 67 76 11 | veerle.ausloos@leuven.be

PERSFOTO'S

Beelden in hoge resolutie kun je downloaden op <http://mleuven.prezly.com>

M – Museum Leuven geniet de steun van

Vlaanderen
verbeelding werkt

Deze tentoonstelling kwam tot stand met de steun van

sonuma
LES ARCHIVES AUDIOVISUELLES

CINEMATHEQUE
de la Fédération Wallonie-Bruxelles

Mediapartners

